

Vrouwen hoger geschoold dan mannen, maar seksesegregatie in onderwijs en arbeidsmarkt blijft

Aandeel werkende en economisch zelfstandige vrouwen neemt toe

Een nieuw rapport van Statistiek Vlaanderen brengt tal van statistieken over de maatschappelijke positie en participatie van mannen en vrouwen in Vlaanderen samen. Daaruit blijkt onder meer dat vrouwen tegenwoordig hoger geschoold zijn dan mannen. Maar vrouwen volgen wel andere opleidingen en deze seksesegregatie uit het onderwijs zet zich ook door op de arbeidsmarkt: vrouwen zijn vaker actief in sectoren met lagere lonen. In het afgelopen decennium is er op dit vlak weinig veranderd. Positief is wel dat de werkzaamheidsgraad van vrouwen toeneemt, de loonkloof nagenoeg is verdwenen en het aandeel vrouwen dat als economisch zelfstandig kan beschouwd worden stijgt.

Ter aanvulling en ondersteuning van de Vlaamse openbare statistieken publiceert Statistiek Vlaanderen (SV) ook meer uitgebreide rapporten. Het vandaag gepubliceerde rapport **'Maatschappelijke positie en participatie van mannen en vrouwen in 2023'** maakt gebruik van een **brede waaier van Vlaamse statistieken** over demografie, onderwijs en vorming, betaalde en onbetaalde arbeid, inkomen en armoede, gezondheid, besluitvorming, sociale participatie, attitudes en gedrag en mobiliteit.

Uit het rapport blijkt dat **vrouwen** in Vlaanderen in alle leeftijdsgroepen tussen 25 en 64 jaar **tegenwoordig hoger geschoold** zijn dan mannen. In 2021 was 50% van de vrouwen tussen 25 en 64 jaar hooggeschoold tegenover 41% bij de mannen. Maar het blijft wel zo dat vrouwen andere opleidingen volgen dan mannen. In het hoger onderwijs zijn vrouwen oververtegenwoordigd in studiegebieden als onderwijs, gezondheidszorg en de menswetenschappelijke richtingen, mannen in de (exact-)wetenschappelijke en economische richtingen. In het afgelopen decennium is er op dit vlak weinig veranderd.

De **seksesegregatie uit het onderwijs** zet zich ook **voort op de Vlaamse arbeidsmarkt**. Mannen en vrouwen zijn niet evenredig gespreid over de verschillende (sub)sectoren van de economie met over het algemeen lagere lonen in sectoren waar vrouwen oververtegenwoordigd zijn. Mannen bekleden bovendien ook nog steeds vaker hogere functies dan vrouwen: in 2021 waren bijna 2 op de 3 van de leidinggevenden of managers mannen. Ook die situatie is in het afgelopen decennium niet fundamenteel gewijzigd. Wel is het zo dat de **arbeidsdeelname van vrouwen duidelijk is toegenomen** en in sterkere mate dan bij mannen. De vrouwelijke werkzaamheidsgraad steeg in het Vlaamse Gewest tussen 2010 en 2021 van 67% naar 72%. De mannelijke werkzaamheidsgraad steeg in dezelfde periode van 77% tot 79%. Maar vrouwen (40%) werken wel nog vaker deeltijds dan mannen (10%). Bovendien verlaten ze vaker dan mannen tijdelijk de arbeidsmarkt om de zorg op te nemen voor de kinderen in het gezin of andere zorgbehoevenden. In 2022 ging 60% van het totaal aantal onderbrekingsuitkeringen in het Vlaamse Gewest naar vrouwen.

De **loonkloof** tussen mannen en vrouwen lijkt in 2020 **zo goed als verdwenen**. Het verschil tussen het gemiddelde bruto uurloon van een voltijds werkende man en vrouw bedroeg in het Vlaamse Gewest in 2020 nog slechts 0,2 euro, wat overeenkomt met 1% van het uurloon van mannen. Het

voorbijde decennium is het verschil duidelijk verkleind. De loonkloof wordt wel groter als niet gekeken wordt naar het gemiddelde uurloon van mannen en vrouwen, maar naar het maand- of jaarloon. Dat heeft te maken met de verschillen in premies bovenop het loon en in arbeidsduur tussen mannen en vrouwen. Het aandeel personen dat op basis van hun inkomen uit arbeid of zelfstandige activiteit als **economisch zelfstandig** kan beschouwd worden, ligt wel **nog duidelijk hoger bij mannen dan bij vrouwen**. In 2021 ging het om 71% van de mannen en 62% van de vrouwen tussen 20 en 64 jaar. In 2010 lag dat aandeel bij de mannen ongeveer even hoog, bij de vrouwen lag dat nog duidelijk lager (51%).

De **levensverwachting** bij geboorte ligt **nog steeds lager bij mannen dan bij vrouwen**. Bij mannen lag die in 2021 op 80,4 jaar, bij vrouwen op 84,9 jaar. Bij beide groepen is de levensverwachting tijdens het afgelopen decennium nagenoeg continu gestegen. Enkel in 2020 was er omwille van de Covid-19-pandemie wel een duidelijke daling te zien in de levensverwachting en dat zowel bij mannen als vrouwen. In 2021 steeg de levensverwachting opnieuw bij beide groepen. Mannen blijven nog iets onder het niveau van 2019, maar vrouwen hebben in 2021 opnieuw een hogere levensverwachting dan voor de Covid-19-crisis. Mannen (81%) omschrijven hun gezondheid vaker dan vrouwen (77%) als goed tot zeer goed, maar het verschil nam de afgelopen jaren af. Op vlak van geestelijke gezondheid geven mannen minder vaak dan vrouwen aan zich neerslachtig te voelen (6% mannen tegen 7% vrouwen) of eenzaam (7% mannen tegen 8% vrouwen). Dubbel zoveel vrouwen als mannen zijn langdurig arbeidsongeschikt door burn-out of depressie. Vrouwen (4%) doen ook vaker dan mannen (3%) een poging om uit het leven te stappen, terwijl mannen vaker dan vrouwen sterven door zelfdoding. Per 100.000 inwoners stierven er in het Vlaamse Gewest in 2020 22 mannen en 8 vrouwen door zelfdoding.

Mannen participeren in het algemeen net iets meer dan vrouwen aan politieke activiteiten (28% tegenover 26%). Enkel bij de jongeren tot 35 jaar participeren vrouwen duidelijk meer dan mannen. Mannen zijn ook nog steeds oververtegenwoordigd in de parlementen en provincie- en gemeenteraden. Bij de uitvoerende mandaten ligt het aandeel mannen vaak nog hoger. Ook bij de **bestuurders van ondernemingen is er een overwicht van mannen** (71%). In alle hoofdbedrijfstakingen zijn er meer mannelijke dan vrouwelijke bestuurders. Het hoogste aandeel vrouwelijke bestuurders is te vinden in de dienstensector en de vrije beroepen: daar is meer dan 1 op de 3 bestuurders een vrouw. Het laagste aandeel vrouwelijke bestuurders is te vinden in de nijverheid (17%).

Mannen participeren ook nog steeds meer aan de activiteiten van verenigingen dan vrouwen: 54% van de mannen en 45% van de vrouwen gaf in 2021 aan actief lid te zijn van minstens 1 vereniging.

Digitaal participeren mannen en vrouwen wel nagenoeg evenveel. Ook het mediagebruik van mannen en vrouwen verschilt nog weinig.

Verder is het zo dat vrouwen zich vaker dan mannen zorgen maken over hun veiligheid, al is het verschil tussen mannen en vrouwen de jongste jaren sterk afgenomen. Algemeen blijft het verschil op vlak van het zich onveilig voelen in de eigen buurt tussen mannen en vrouwen tegenwoordig beperkt (24% tegenover 25%). Maar het zijn vooral jonge en oudere vrouwen die zich vaker onveilig voelen dan mannen van die leeftijd. In de leeftijdsgroep van 35 tot 65 jaar voelen mannen zich vaker onveilig dan vrouwen. **Vrouwen mijden wel nog vaker dan mannen bepaalde plaatsen** (27% tegenover 22%). Tegelijk zijn mannen sterk oververtegenwoordigd bij de verdachten van nagenoeg alle categorieën van misdrijven.

Uit het rapport blijkt ook **dat mannen zich vaker verplaatsen dan vrouwen**. Dat blijkt zowel uit het aantal verplaatsingen als het aantal afgelegde kilometers. Mannen legden in 2019 gemiddeld per dag 37 km af, vrouwen 27 km. Mannen doen dat opvallend vaker als autobestuurder, vrouwen als autopassagier. Mannen verplaatsen zich ook vaker voor het werk dan vrouwen, vrouwen vaker voor boodschappen en diensten. Mannen raken ten slotte vaker ernstig of dodelijk gewond in het verkeer

dan vrouwen: in 2021 gaat het bij de zwaargewonden in 2 op de 3 gevallen om mannen, bij de dodelijke slachtoffers loopt dat op tot 3 op de 4.

Voor meer informatie

Download het volledige rapport:

<https://www.vlaanderen.be/publicaties/maatschappelijke-positie-en-participatie-van-mannen-en-vrouwen-in-2023>

Contact: Jo Noppe | T 0491 92 40 82 | jo.noppe@vlaanderen.be

Statistiek Vlaanderen is het netwerk van Vlaamse overheidsinstanties die openbare statistieken ontwikkelen, produceren en publiceren. Statistiek Vlaanderen wil deze Vlaamse openbare statistieken via één portaalsite voor iedereen vlot toegankelijk maken zodat burgers, organisaties en bedrijven beschikken over correcte en gedetailleerde informatie over Vlaanderen. Statistiek Vlaanderen heeft als opdracht om alle openbare statistieken te ontwikkelen in overeenstemming met de wettelijke bepalingen en internationale principes rond kwaliteit, relevantie en onafhankelijkheid. Ter aanvulling en ondersteuning van de Vlaamse openbare statistieken publiceert Statistiek Vlaanderen ook meer uitgebreide rapporten.